

מסורת הש"ס

6 [לקמן עמ' 17] 3 [לעיל י'
ו'י"ג] 4 [עמ' 17] 5 [לעיל י'
מח']. 6 [לעיל מח' ד'ה
אמ' 1] 7 [עמ' 17] 8 [לעיל
ו'י"ג דל"ן רמ"ן לער
תלמוד]

תורה אור השלם

1. ודניאל בעא מן
מלכא ומני על עבדקא
די מדינת בבל לשדרך
מישר ובעד נגו ודניאל
בתרע מלכא:
ודניאל ב מט

הגהות הב"ח

6] ב' תמונה מעריכה
אמר ליה בהדיא אן
סדי:

גלוין הש"ס

גם"י"י בן בבא מתיר
בעבדים. עין לקמן דף
עט ע"ב תוס' ד"ה ו"ע
שמו:

מוסף רש"י

לא שמיע לי הא
שמעתא. דד יוסף
תלמוד דרב יהודה הוא
תלמוד על רב ושמואל,
ותהו רב יוסף ועקר
תלמוד וכהנה שומע
ממנה דרב ושמואל ואני
מכיר ללומה ששומע
תורה ולאו תלמוד כל רב
יהודה אי ולא אמר לי
שמיעה זו, ואני תלמוד
מוכירי (נדח לט) ע"פ נדרים
ל"ט.

רבינו הגנאל

מקום פיתא. ושמואל אמר
מקום לינה. ומחבתין לרב
יהוא, הרועין והקייצין
והבורגנין. פי' שומרי
הקייצות אין שומרי
הבורגנין ושומרי פירות
תלושין. בזמן שדרכן ללון
בעיר הרי הן כאנשי העיר,
ויש להן אלפים אמה לכל
רוח, דרכן ללון בשדה אין
להם אלא אלפים אמה
בלבד, פי' ממקום שקנו
בו שבתא, ואפילו מידתן
כלה בעיר אין להם אלא
אלפים אמה בלבד, ש"מ
מקום לינה גורם. ודחי רב
שני התם אגן שהרי.
כלומר ברי לן דאיו מי
מטוי להו ריפתא התם
התם בשדה היא. מ"ר מי
בשדה התם ניהא להו
למכרך ריפתא, הילכך
כאליו מקום פיתא דידהו
התם בשדה היא. מ"ר מי
שיש לו [חמש] נשים
מקבלות פרס מבבעליהן.
ושוכנות במקום אחד
מקום פיתא ומקום לינה,
וכן ה' עידיהן בן בתיהו
פרס. ר' יהודה בן בתיהו
מתיר בנשים שיוצאות
בעירוב בעליהן, ואין
צריכות הן עירוב כל אהן
ואהן. ואוסר בעבדים,
ומצרים עירוב כל אהן
אחד ואחד. ר' יהוד' בן
בבא מתיר בעבדים ואוסר
בנשים. אמר רב מאי
טעמא דר' יהוד' בן בבא
דמתיר בעבדים ואוסר
בנשים (דמשכנין) על פתח
אודינעם וכאליו מקום
מלכא, כלומר דניאל בשער
המלך מקבל פרס היה, ופיהו
לינה בביתיה הוה וכתיב ביה
ודניאל בתרע מלכא. כלומר כאליו

עין משפט
נר מצוה

עג.

הדר פרק ששי עירובין

עו א מ"י פ"ד מה'
עירובין הל' ח סג
עשין דרענן א טו"ש' א"ח
פי' שע טק"ה ה'
עו ב טור א"ח סי' מט
צ"ב:
עו ג ד מ"י שם הלכה ה'
1 טו"ש' שם ספק ו'
עפ"י מ"י פ"ז מהל'
עירובין הלכה י'
טו"ש' א"ח סי' מט ס"ז:
פ ד מ"י פ"ד מהלכות
עירובין הלכה ה'
[טו"ש' א"ח סי' שע ספ"ג
1]:
פא ז טו"ש' א"ח סי'
שקט ספק כו:

ודניאל בתרע מלכא. פי' ר"ח וסימנך צנא שער תרע שער
פי' רבי יהודה בן צנא הוא מתיר בעבדים וצנא ותרע
הכל שער נראה דמיימי קרא לסימן ולטעם לדבריו:
בעא מיניה אביי מרבה חמשה שגבו עירובין בו' ואלע"ג דלכני
ידע להאי צרייתא דלעיל דהא צנא צנא

פרק מי ששולחוהו (לעיל דף מט):
פריך מינה לרצה דקאמר ליה לדיך
קשה לשמואל קשה גזי עירוב משום
קנין לא שאל כאן לרצה אלא כדי
להקשות לו ממתניתין:

כרבים דמו או ביחידים דמו.
פי' צנוקטרס לענין צ'
חזירות זו לפנים מוזהר דתנן צנא צנא
פירקין ואם היו של יחידים אין
צריכין לערב ומיעיף ליה אם אב
וצנו דרים צפנימית אי חשיבי
כחידים או כרבים תימה לר"י
דמתניתין שמעינן ליה דמוכחא דאין
אב וצנו אורסיס זה על זה וכוין
לכא אסרי אסן חן הויל לה רגל
המומרת צנוקמה ואינה אוקרת שלא
צנוקמה דהיא טעמא דיחידים אין
צריכין לערב וי"ל דמקבלי פרס
מיעיף ליה ומספקא ליה אי ממני
צנוקמה על שלחן אציהס ממש
והתם הוא דאין צריכין לערב כשאין
עמהם דירויין דלהני קתת מה
צנוקמה צפת אלע"ג דמקום לינה
גורם אבא צנא צנא דאין
עמהם דירויין צריכין לערב או דילמא
מתניתין צנוקמה פרס כדאוקמה רב
דלמך התם מקום פיתא גורם ומיימי
רבייה מצרייתא דתמס האב וצנו
הרצ ותלמידו מקבלי פרס ניהו כיון
ששייכים צנתיס היכא דלא קתני
צנתיס אולכין על שלחן אציהס ומיהו
לא משמע כלל לומר כן ונראה לר"י
דמיעיף ליה דליתכא בכל המצוי
אלא אב וצנו או הרצ ותלמידו צנתיס
ותלויות שלהם פתומין לנצו וכוין
שכל המצוי שלהם משתכח מותר
עירוב וקמיעיף ליה נמי דלס
תימני לומר אין צריכין לערב מצוי
שלהם ניתר צנתיס וקורה לו לא:

מקום פיתא. שהוא אוכל סם: קייצין. שומרי תלמידי השטוחים
בשדה ליבשן לקייצות: בזמן שדרכן ללון בעיר. במקום שאוכלין
אע"פ שקדש עליהן היום צנתיס יש להן מן העיר אלפים לכל רוח
וכל העיר להן כד' אמות: בזמן שדרכן ללון צנתיס
צנתיס דאין מודדין להו אלא מן השדה:
ה"ג דאין ממטו להו ריפתא להסם
טפי ניהא להו. הואיל וצריכין לשמור
שהרי ישנים סם כל הלילה: לא שמיע
לי הא שמעתא. דלמך רב מקום
פיתא גורם. רב יוסף חלה ושכח
תלמודו והיה אצ"י תלמידו מזכירוי:
מקבלות פרס. וכל אחת יש לה דירה
לצדה עמו צנתיס: אוסר צנתיס.
שאין נמשכין אחריו: צנתיס מלכא.
צנתיס שהוא חשיב ליה צנתיס מלכא:
תלמיד אלא רבו. דר עמו צנתיס
ומקבל פרס הימנו מאי: דרב צי
ר' חייא. כשהיה מקבל פרס מצי ר'
חייא: למקום אחר. לחצר אחרת:
אצ"י. לא שמיע ליה ההיא מתניתא
דתינא לעיל [דף ע"ג ע"ב] ה' שגבו את
עירובין. אי נמי שמיע ליה ומיעיף
ליה הלכתא מאי משום דאוקמיה לה
צנוקמה: והא אחין. דמתניתין
כצו את עירובין דמי דהא קתני
אם אין צנתיס דירויין אין צריכין
לערב: הנה צנתיס עסקינן דאיהו
דירויין צנתיסו. ומוליכין דמתניתין
אפי' צנתיס שלהן קאמר שמעריבין
עם דירויין שמעיהן: דמגו דהני
אסרי. והוקיקוהו לעירוב הני נמי
אסרי איש על אחיו אצל שמי חזירות
ופתח צנייהס וגבו אלו עירובין
לעצמן והותרה חזירן ואלו לעצמן
והותרה חזירן או שדרין צנתיס מהן
אב וצנו צנתיס דירויין אחרים וצנו
לערב זו עם זו הואיל ואין אוסר
עליהן וליכא מגו אחד נעשה שליח
לכוין דיקא נמי דטעמא משום מגו
דקתני או שאין עמהן כו' הא יש
עמהן דאיהו מגו צריכין וטעמא
דירשא משום דירויין הוא: צנתיס.
צית אושפיזא צנתיס: צנייהו. לנים:
צני רב. צית המדרש וצנתיס אלפים
אמה הוא: מצנתיס משחינן להו.
אלפים לכל רוח ולא מצי רב צנתיס
פיתא אולכין או דילמא מקום לינה
גורם: צנתיס אן סדי. הואיל

6] * מקום פיתא ושמואל אמר
מיתבי = הרועים והקייצין והבורגנין ושומרי
פירות בזמן שדרכן ללון בעיר הרי הן
כאנשי העיר בזמן שדרכן ללון בשדה יש
להם אלפים לכל רוח התם אגן סהדי דאי
ממטו להו ריפתא התם טפי ניהא להו
אמר רב יוסף לא שמיע לי הא שמעתא
אמר ליה אביי את אמרת ניהלן ואהא אמרת
ניהלן האחין שהיו אוכלין על שלחן אביהן
וישנים בבתיהן צריכין עירוב לכל אחד ואחד
ואמרינן לך שמע מינה מקום לינה גורם
ואמרת לן עלה אמר רב יהודה אמר רב
במקבלי פרס שגבו תנו רבנן: מי שיש לו
חמש נשים מקבלות פרס מבעליהן וחמשה
עבדים מקבלין פרס מרביהן רבי יהודה בן
בתירה מתיר בנשים ואוסר בעבדים * רבי
יהודה בן בבא מתיר בעבדים ואוסר בנשים
אמר רב מאי טעמא דרבי יהודה בן בבא
דכתיב ודניאל בתרע מלכא פשיטא בן
אצל אביו כדאמרן אשה אצל בעלה ועבד
אצל רבו פלוגתא דרבי יהודה בן בתירה
ורבי יהודה בן בבא תלמיד אצל רבו מאי
ת"ש דרב בי רבי חייא אמר אין אנו צריכין
לערב שהרי אנו סומכין על שולחנו של
רבי חייא ורבי חייא בי רבי אמר אין אנו
צריכין לערב שהרי אנו סומכין על שולחנו
של רבי בעא מיניה אביי מרבה חמשה
שגבו את עירובין כשמוליכין את עירובין
למקום אחר עירוב אחד לכולן או צריכין
עירוב לכל אחד ואחד אמר ליה עירוב אחד
לכולן והא אחין דכי גבו דמו וקתני צריכין
עירוב לכל אחד ואחד הכא במאי עסקינן
כגון דאיכא דירויין בהדיהו דמגו דהני אסרי
הני נמי אסרי הכי נמי מסתברא דקתני
אימתי בזמן שמוליכין את עירובין במקום
אחר אבל אם היה עירובין בא אצלם או

שאין דירויין עמהן בחצר אין צריכין לערב ששמע מינה בעא מינה רב חייא
בר אבין מרב ששת בני בי רב דאכלי נהמא בבאגא ואתו ובייתו בני רב
כי משחינן להו תחומא מבי רב משחינן להו או מבאגא משחינן להו
אמר ליה משחינן מבי רב והרי נתן את עירובו בתוך אלפים אמה
ואתי ובייתו דמשחינן ליה תחומא מעירוביה 6] בההוא אגן סהדי
ובהרא אגן סהדי בההוא אגן סהדי דאי מיתדר ליה התם ניהא ליה
ובהרא אגן סהדי דאי מיייתו להו ריפתא לבי רב ניהא להו טפי בעי רמי
בר חמא מרב חסדא אב ובנו הרב ותלמידו כרבים דמו או ביחידים
דמו צריכין עירוב או אין צריכין עירוב מבויו שלחן ניתר בלחי
וקורה או אין ניתר בלחי וקורה א"ל תניתוה י אב ובנו הרב ותלמידו
בזמן שאין עמהן דירויין הרי הן ביחידים ואין צריכין לערב ומבויו
שלחן ניתר בלחי וקורה: מתני' חמש הצירות פתוחות זו לזו ופתוחות
למבויו עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבויו מותרין בחצירות ואסורין במבויו
ואם

חזיונה לעצמה: צריכין עירוב. צנתיס דירויין אחרים עמהן: ניתר צנתיס וקורה. דקי"ל [ה]. אין מצוי ניתר צנתיס וקורה עד
שהיה צנתיס וחזירות פתוחים לתוכו ואת"ל הני כיחידים דמו הכל מי חשיבין שמי חזירות אחת של אב ואחת של בן
כחדא חלך ולא מישתרי מצוי דידהו: ומצוי שלהן ניתר צנתיס וקורה. 7] לערב חזירות ואלע"ג דאין צריכין מ"מ פתוחות לו:
מתני' (חמש חזירות פתוחות זו לזו) עירבו בחצירות. אף מוזהר: ואסורין במבויו. דאין סומכין על עירוב במקום שיתוף:
ואם

דירויין הן כיחידים ואין צריכין לערב, ומבויו שלחן ניתר בלחי וקורה, שהרי בחיים וחצירות פתוחות לתוכו, מתני', חמש
חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבויו, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבויו מותרין בחצירות ואסורין במבויו.

דירויין הן כיחידים ואין צריכין לערב, ומבויו שלחן ניתר בלחי וקורה, שהרי בחיים וחצירות פתוחות לתוכו, מתני', חמש
חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבויו, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבויו מותרין בחצירות ואסורין במבויו.

דירויין הן כיחידים ואין צריכין לערב, ומבויו שלחן ניתר בלחי וקורה, שהרי בחיים וחצירות פתוחות לתוכו, מתני', חמש
חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבויו, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבויו מותרין בחצירות ואסורין במבויו.

דירויין הן כיחידים ואין צריכין לערב, ומבויו שלחן ניתר בלחי וקורה, שהרי בחיים וחצירות פתוחות לתוכו, מתני', חמש
חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבויו, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבויו מותרין בחצירות ואסורין במבויו.

דירויין הן כיחידים ואין צריכין לערב, ומבויו שלחן ניתר בלחי וקורה, שהרי בחיים וחצירות פתוחות לתוכו, מתני', חמש
חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבויו, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבויו מותרין בחצירות ואסורין במבויו.

דירויין הן כיחידים ואין צריכין לערב, ומבויו שלחן ניתר בלחי וקורה, שהרי בחיים וחצירות פתוחות לתוכו, מתני', חמש
חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבויו, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבויו מותרין בחצירות ואסורין במבויו.

דירויין הן כיחידים ואין צריכין לערב, ומבויו שלחן ניתר בלחי וקורה, שהרי בחיים וחצירות פתוחות לתוכו, מתני', חמש
חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבויו, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבויו מותרין בחצירות ואסורין במבויו.

דירויין הן כיחידים ואין צריכין לערב, ומבויו שלחן ניתר בלחי וקורה, שהרי בחיים וחצירות פתוחות לתוכו, מתני', חמש
חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבויו, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבויו מותרין בחצירות ואסורין במבויו.

דירויין הן כיחידים ואין צריכין לערב, ומבויו שלחן ניתר בלחי וקורה, שהרי בחיים וחצירות פתוחות לתוכו, מתני', חמש
חצירות פתוחות זו לזו ופתוחות למבויו, עירבו בחצירות ולא נשתתפו במבויו מותרין בחצירות ואסורין במבויו.

רבינו הגנאל

שכונתו בשער המלך הוא.
וסימ' בבא שער ותיב
שער. מאן גני תרע ר'
יהוד' בן בבא ששמו
שער, כי היכי דלא
יתחלף מי הוא המתיר
בעבדים בין ר' יהוד' בן
בתירה בין ר' יהוד' בן
בבא. תרע, מי ששמו שער
ספק על השער, וא' דניאל
בתרע מלכא. וסוגיין
דשמעתא כרב. וכוין
דאוקמיה בן אצל אביו
מקבלי פרס אמרינן
תלמיד אצל רבו ויצא
בעירוב רבו אי לא.
ואיסקא רב בבית ר' חייא
ר' חייא בבית ר' הא
אמר אין אנו צריכין
לערב, שהרי אנו סומכין
על שולחנו. בעא מינה
אביי מרבה חמשה שגבו
עירובין כשמוליכין עירובין
למקום אחר מוליך
על ידי כולן, או לא אחד
והא אחין כמו שגיבו דמו,
מדקתני סיפא אם אין
עמהן דירויין אין צריכין
לערב, כלומר הן בלא
עירוב מותרין כמו אחרים
שעירבו וגביה את עירובין,
וקתני צריכין עירוב לכל
אחד. ומשני התם גבי
אחין כגון דאיכא אחרים
דירויין, מינו דהני אסרי
אחני, הני נמי אסרי אחני.
הכי נמי מסתברא דאיכא
אחרים התם. דשמעינן
להא מיספא דמתני'
דאין, דקתני סיפא
אימתי בזמן שמוליכין את
עירובין מקום אחד כו'.
בעו מיניה מרב ששת בני
בי רב דאכלי בבאגא. פי'
ולכין בי רב מאיין
מודדין להם התחום
מקום פיתא או ממקום
לינה, ופשטי להו מבי רב
שהוא ממקום לינה.
ואקשינן עליה והא הנתון
עירובו במקום אחד ולא
אייל גיר 6] התם ונתנין
לו מידת התחום ממקום
עירובו אצ"ג דלא לן שם.
ושני להו רב ששת
כשניא דרב ליעלא, התם
גבי נתון עירובו אגן סהדי
דאי מיתדר ליה התם ניהא
ליה, וכאליו מקום לינה
ליה. והוא, הכא בכני בי
רב אן שהרי דאי איכא
דמיימי להו ריפתא הכא
ניהא להו, שנמצא כאליו
מקום פיתא ומקום לינה
במקום אחד דהוה.
ואיסקא האב ובנו הרב
ותלמידו בזמן שאין עמהן